

می‌شود. این پدیده نه‌تنها آمارهای مصرف کالاهای اساسی را مخدوش می‌کند، بلکه هدف اصلی دولت مبنی بر بهبود تراز تغذیه‌ای جامعه را زیر سوال می‌برد. در واقع، دولت به جای حمایت از کالری مصرفی، ناخواسته در حال پرداخت یارانه به کل سبد مصرفی فروشگاه‌هاست که این امر ناشی از ضعف نظارت در لحظه بر بارکدهای کالایی در سطح خرده‌فروشی‌های غیرزنجیره‌ای است.

نایب‌رئیس اول اتاق اصناف مرکز البرز با اشاره به دریافت شکایات مردمی گفت: هرگونه اجبار مشتریان به مصرف کامل اعتبار کالابِرج در یک خرید واحد، مصداق فروش اجباری و تخلف صنفی محسوب می‌شود. قاسم کرمی ضمن تأکید بر اهمیت حمایت از معیشت مردم، نسبت به سوءاستفاده برخی واحدهای صنفی از سیستم توزیع کالابِرج هشدار داد. وی با اشاره به شکایات واسله از سوی شهروندان مبنی بر مواجهه با رویه‌های نادرست هنگام استفاده از اعتبار کالابِرج اظهار کرد: «معیشت مردم خط قرمز اتاق اصناف است و ما اجازه نخواهیم داد حقوق مصرف‌کننده تضییع شود». نایب رئیس اول اتاق اصناف مرکز البرز در ادامه، اقداماتی را که توسط برخی کسبه انجام می‌شود و طی آن، مشتریان را ملزم به خرید کامل از محل اعتبار کالابِرج در یک نوبت می‌کنند، شدت محکوم کرد.

وی تصریح کرد: «از همه کسبه محترمی که در راستای خدمت به مردم و توزیع کالاهای اساسی مشغول فعالیتند، قویا تقاضا می‌شود به هیچ عنوان افراد را مجبور به خرید کامل از محل اعتبار کالابِرج نکنند».

کرمی با تأکید بر حق انتخاب مصرف‌کننده توضیح داد: «شهروندان مختارند هر مقدار از کالابِرج‌شان را که صلاح می‌دانند، در هر وعده خرید مصرف کنند و هیچ اجباری در مصرف یکباره اعتبار کالابِرج در واحدهای صنفی وجود ندارد».

وی همچنین این اقدام را مصداق آشکار «فروش اجباری» دانست و در این باره هشدار داد: «این عمل یک تخلف صنفی است و طبق قوانین نظام صنفی، با متخلفان قطعاً برخورد خواهد شد».

بر اساس این گزارش، اتاق اصناف استان البرز بر ضرورت رعایت دقیق حقوق مصرف‌کننده و اجتناب از هرگونه فشار یا اجبار در معاملات تأکید کرده و از عموم شهروندان خواست در صورت مشاهده چنین تخلفاتی، مراتب را جهت رسیدگی به اتاق اصناف گزارش دهند. ■ **ضرورت گذار از نفوذ فیزیکی به حکمرانی داده‌محور** اگر قرار است طرح کالابِرج الکترونیک به اهداف خود یعنی اصابت دقیق به هدف و تامین امنیت غذایی برسد، نمی‌توان تنها به ابزارهای تنبیهی و نظارت‌های سنتی متوسل شد. واقعیت این است که تا زمانی که اختلافی میان قیمت‌های کالابِرجی و قیمت‌های بازار آزاد وجود داشته باشد، انگیزه برای قاچاق، دلالی و انحراف کالا باقی خواهد ماند. دولت باید به سمت حکمرانی بر مبنای داده‌های برخط حرکت کند و با اتصال سامانه جامع تجارت به سامانه‌های پوز فروشگاه‌ها، زنجیره تأمین را از کارخانه تا سفره رصد کند تا امکان ثبت صوری کالا به حداقل برسد. در نهایت، کالابِرج یک مسیر برای کاهش دردهای ناشی از تورم است و راهکار پایدار حل چالش‌های این حوزه در مهار تورم و ثبات‌بخشی به اقتصاد کلان نهفته است تا سفره مردم نیازی به حمایت‌های دولتی نداشته باشد.

■ **دولت موظف به جبران افزایش قیمت اقلام مربوط به کالابِرج است**

بر اساس مصوبه مجلس، هدف از اجرای کالابِرج تامین ۲۰۰۰ کالری برای هر فرد است، همچنین دولت باید به گونه‌ای عمل کند که اگر تورمی رخ دهد، افزایش قیمت‌ها را خود دولت پوشش دهد و فشار بر اقشار ضعیف وارد نشود بویژه با نزدیک شدن به ایام عید و ماه مبارک رمضان، مدیریت تامین اقلام ضروری مردم ضرورت است. علن حدادی، دبیر کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی درباره مطالبه مردم مبنی بر گسترده‌تر شدن دایره اقلام مربوط به کالابِرج بویژه شیر خشک و پوشک اظهار داشت: یکی از مهم‌ترین محورهای ما در بخش اقتصاد، رونق تولید است و یکی از مسائل کلیدی امروز، معیشت مردم است. مجلس دست دولت را در تصمیم‌گیری و تعیین نوع کالاهایی که در اختیار مردم قرار می‌گیرد، باز گذاشته است.

به گفته وی طبق مصوبه مجلس، هدف، تامین ۲۰۰۰ کالری برای هر فرد است و نوع دقیق کالاها بر اساس نیاز مردم و جمع‌بندی دولت تعیین می‌شود تا رضایتمندی در کف جامعه حاصل شود.

وی افزود: درباره کالابِرج، دولت باید به گونه‌ای عمل کند که اگر تورمی رخ دهد، افزایش قیمت‌ها را خودش پوشش دهد و فشار بر اقشار ضعیف وارد نشود، بویژه با نزدیک شدن عید و ماه مبارک رمضان، مدیریت تامین اقلام ضروری مردم ضرورت دارد. همچنین تامین شیر خشک و دیگر نیازهای خانوار دارای فرزند خردسال پراهمیت است.

دبیر کمیسیون صنایع گفت: به نظر من دولت باید ضمن تامین این اقلام، از افزایش قیمت آنها جلوگیری کرده و مدیریت مناسبی در این حوزه داشته باشد.

خرید بیش از ۱۲۱ هزار میلیارد تومان کالای اساسی توسط مردم ثبت شد

کالابِرج در آزمون کارآمدی

اختصاص ۹۹۶ هزار میلیارد تومان اعتبار برای اجرای یک‌ساله کالابِرج

در لایحه اصلاح‌شده بودجه سال ۱۴۰۵، اعتبار اجرای طرح کالابِرج الکترونیک به صورت یک‌ساله تعیین شد و بر این اساس، ۹۹۶ هزار میلیارد تومان برای این طرح در نظر گرفته شده است.

بر اساس پیش‌بینی اولیه دولت، قرار بود سال بعد حدود ۱۷۰ هزار میلیارد تومان اعتبار از محل رشد مالیات ارزش افزوده برای اجرای ۶ ماهه طرح کالابِرج به ۷ دهک درآمدی اختصاص یابد اما با حذف ارز ترجیحی و تغییر در دامنه شمول این طرح، مقرر شد کالابِرج به حدود ۸۴ میلیون نفر پرداخت شود.

در پی این تغییر، مدت اجرای طرح به یک سال افزایش یافت و حجم منابع مورد نیاز نیز به طور قابل توجهی رشد کرد، به گونه‌ای که در نسخه اصلاح‌شده بودجه ۱۴۰۵، مجموع اعتبار پیش‌بینی‌شده برای کالابِرج به ۹۹۶ هزار میلیارد تومان رسیده است.

این رقم، یکی از بزرگ‌ترین ردیف‌های حمایتی بودجه سال آینده به شمار می‌رود و اجرای آن نقش مهمی در سیاست‌های جبرانی دولت پس از حذف ارز ترجیحی خواهد داشت.

به دلیل تأمین مالی تولید، بویژه با اتکا به روش‌ها و ابزارهای زنجیره‌ای غیرتورم‌زا در دستور کار قرار دارد. همتی در پایان تأکید کرد: تلاش بانک مرکزی بر حداقل‌سازی اثرات تأمین مالی کالابِرج بر پایه پولی، نیز کنترل اضافه‌برداشت بانک‌های ناتراز متمرکز است.

■ **کالاهای غیراساسی در پوشش کالابِرج**

یکی از چالش‌های جدی که در برخی گزارش‌های میدانی مشاهده شده، خرید کالاهای خارج از لیست ۱۱ قلم اساسی با اعتبار کالابِرج است. ممکن است در بسیاری فروشگاه‌ها بویژه در مناطق کمتر برخوردار، فروشنده برای جلب رضایت مشتری و تضمین گردش مالی خود، اعتبار کالابِرج را که صرفاً برای اقلامی مثل مرغ، تخم‌مرغ، روغن و لبنیات تعریف شده، برای کالاهایی نظیر مواد شوینده، نقلات و حتی کالاهای لوکس‌تر استفاده کند. این امر باید معمولاً از طریق ثبت

سید انجام داده‌اند. یعقوب اندایش گفت: حدود ۸۰۰ هزار میلیارد تومان (همت) تا نیمه بهمن خرید شده که گوشت مرغ، برنج، گوشت قرمز، روغن و ماکارونی ۵ کالایی هستند که خانوارهای ایرانی بیشترین خرید را از این سبد انجام داده‌اند.

به گفته معاون رفاه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ۸۰ درصد خریدها از طریق فروشگاه‌های خرد و ۲۰ درصد از فروشگاه‌های بزرگ انجام شده است.

یارانه ناشی از اصلاح یارانه کالاهای اساسی که از ۱۵ بهمن آغاز شده، تا پایان روز ۲۳ بهمن، نزدیک ۱۵ میلیون خانوار معادل ۴۱،۲ هزار میلیارد تومان دیگر از فروشگاه‌های مختلف، کالای اساسی مورد نیاز خود را از طریق کالابِرج خریداری کرده‌اند. به این ترتیب، از ابتدای اجرای طرح اصلاح یارانه ارز ترجیحی و انتقال یارانه از ابتدای زنجیره به انتهای زنجیره، مجموع خرید مردم از طریق کالابِرج به ۱۲۱،۱ هزار میلیارد تومان رسیده است.

عبدالناسر همتی تأکید کرد: بانک مرکزی اقدامات لازم برای کنترل پایه پولی را که رشد یک ساله آن به دلیل تأمین مالی کسری بودجه دولت و اضافه‌برداشت بانک‌ها تا ۱۵ دی‌ماه به حدود ۵۱ درصد رسیده بود، با روش‌های مختلف و با قدرت آغاز کرده است.

وی افزود: بخشی از افزایش رشد نقدینگی و به تبع آن رشد پایه پولی، ناشی از افزایش نیاز سرمایه در گردش بنگاه‌ها بوده که پدیده‌ای مقطعی و مرتبط با نوسانات ارزی از نیمه دوم سال جاری است.

به گفته همتی، با اقدامات فوری، بخش قابل توجهی از پایه پولی و نقدینگی ناشی از تأمین مالی کالابِرج در یک ماه گذشته معیقه‌سازی شده است.

همچنین کنترل پایه پولی با رعایت ملاحظات عمده‌تا

گروه اقتصادی: اقتصاد ایران در دهه‌های اخیر همواره میان دوقطبی یارانه‌های نقدی و یارانه‌های کالایی در رفت و برگشت بوده است. هرچند با اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها در ابتدای دهه ۹۰، رویکرد غالب به سمت پرداخت‌های نقدی میل کرد اما جهش‌های پیاپی نرخ ارز و به تبع آن تورم بالا در بخش خوراکی‌ها، سیاست‌گذار را بار دیگر به سمت احیای سازوکارهای توزیع کالایی برد. طرح کالابِرج الکترونیک که اکنون به عنوان ستون فقرات سیاست‌های حمایتی دولت مطرح است، در واقع پاسخی فنی به فرسایش قدرت خرید یارانه‌های نقدی محسوب می‌شود. از منظر اقتصاد کلان، انتقال از یارانه نقدی به کالایی، تلاشی است برای تضمین امنیت غذایی و جلوگیری از انحراف منابع مالی به سمت بازارهای غیرمولد. حال سوال بنیادین این است: این چرخش سیاستی در مقام اجرا با چه چالش‌هایی روبه‌رو است و آیا شبکه توزیع و رفتارهای خرد اقتصادی بازیگران (مصرف‌کننده و فروشنده) با اهداف کلان حاکمیت همسو شده است؟ بررسی‌های میدانی و تحلیل آمارهای بخشی نشان می‌دهد این مسیر با وجود زیرساخت‌های فناوریانه، همچنان در لایه‌های عملیاتی با اصطکاک‌های جدی روبه‌رو است که نیازمند بازنگری در مدل انگیزشی ذی‌نفعان است.

به گزارش «وطن امروز»، یکی از پرسش‌های کلیدی در ارزیابی موفقیت هر طرح رفاهی، میزان ضریب نفوذ آن در جامعه هدف است. آمارهای رسمی و گزارش‌های تحلیلی نشان می‌دهد نرخ مشارکت مردم در طرح کالابِرج الکترونیک بویژه پس از اجرای طرح «فجرانه»، جهش قابل توجهی را تجربه کرد. در حالی که در ماه‌های ابتدایی سال ۱۴۰۲ میزان استقبال کمتر از ۲۰ درصد برآورد می‌شد، با تغییر مدل مشوق‌ها و افزایش مبلغ یارانه تشویقی، این رقم در دهک‌های اول تا هفتم به طور میانگین به بالای ۸۰ درصد و در برخی مقاطع در دهک‌های پایین‌تر به حدود ۹۰ درصد رسید. با این حال، باید میان استقبال حداکثری و پایداری مصرف تمایز قائل شد. البته این نرخ مشارکت بالا لزوماً به معنای کارایی بهینه طرح نیست، بلکه نشان‌دهنده شدت نیاز معیشتی در دهک‌های پایین است که حتی با وجود پیچیدگی‌های فنی، تلاش می‌کنند از این اعتبار استفاده کنند. شکاف موجود میان درصد استفاده‌کنندگان در دهک اول نسبت به دهک هفتم، حکایت از آن دارد که کالابِرج برای گروه‌هایی که با فقر مطلق دست‌وپنجه نرم می‌کنند، یک ضرورت است اما در دهک‌های میانی، تمایل به نقدشوندگی یارانه همچنان بر استفاده کالایی غلبه دارد، چرا که هزینه‌های غیرخوراکی مانند آجاره‌بها و درمان، وزن سنگین‌تری در سبد هزینه آنها پیدا کرده است.

■ **خرید ۱۲۱ هزار میلیارد تومان کالای اساسی توسط مردم با کالابِرج**

رئیس کل بانک مرکزی درباره آخرین وضعیت استفاده عموم مردم از کالابِرج گفت: در دور دوم پرداخت

تکمیل فرآیند واریز کالابِرج الکترونیکي بهمن

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کرد: خانوارهای دهک‌های هشتم، نهم و دهم، از ۲۵ بهمن (دیروز) می‌توانند برای خرید مرحله دوم طرح کالابِرج الکترونیکي به فروشگاه‌های تحت پوشش مراجعه کنند. به گزارش وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، شارژ مرحله دوم کالابِرج ۳ دهک بالایی جامعه یعنی از دهک ۷ به بعد فعال شده و خانوارهای واقع در این دهک‌ها می‌توانند به فروشگاه‌ها مراجعه کنند. همچنین در صورتی که اعتبار هر ماه به‌طور کامل استفاده نشود، مانده به ماه‌های بعد منتقل خواهد شد و هموطنان از این بابت نگران نباشند.

پیش از این طی ۲ مرحله با زمان‌بندی متفاوت، شارژ دهک‌های یک تا ۳ و سپس

توصیف کنند، در حالی که رسانه‌های داخلی آن را «حضور میلیونی مردمی» می‌نامند. در نتیجه، اثرگذاری بین‌المللی این رخدادها تا حد زیادی وابسته به مدیریت روایت و اقناع افکار عمومی است. اگر روایت رسمی بتواند تصویر مشارکت داوطلبانه، تنوع اجتماعی و انگیزه‌های هویتی را برجسته کند، ظرفیت قدرت نرم‌ها افزایش می‌یابد. بنابراین دیپلماسی عمومی و ارتباطات راهبردی نقش مکملی در تبدیل این رخداد تاریخی و کم‌سابقه داخلی به ابزار قدرت بین‌المللی دارند.

قدرت‌سازی نرم و معادلات بازدارندگی در سایه تهدید

■ **محدودیت‌ها و الزامات تداوم اثرگذاری**

هر چند راهیمیایی ۲۲ بهمن با قدرت توانست کارکرد نامدین مهمی داشته باشد اما قدرت‌آفرینی پایدار نیازمند الزامات عینی نیز هست. انسجام نامدین باید با کارآمدی اقتصادی، بهبود معیشت، شفافیت حکمرانی و پاسخگویی سیاسی همراه شود. در غیر این صورت، سرمایه‌نمادین بتدریج فرسایش می‌یابد. همچنین در معادلات منطقه‌ای، نمایش قدرت نرم باید با عقلانیت راهبردی در سیاست خارجی تلفیق شود. مدیریت تنش‌های سیاست خارجی، بهره‌گیری از ظرفیت‌های

دیپلماتیک و تعامل هوشمندانه با همسایگان می‌تواند اثر بازدارندگی روانی را تقویت کند. در مقابل، هرگونه محاسبه نادرست یا تشدید ناخواسته تنش ممکن است زمینه را برای سوءبرداشت و بحران فراهم کند. در شرایطی که آمریکا با افزایش حضور نظامی در خلیج فارس و تداوم فشارهای سیاسی و اقتصادی می‌کوشد بر رفتار ایران اثر بگذارد، راهیمیایی ۲۲ بهمن امسال صرفاً یک مناسبت تاریخی نبود، بلکه موفق شد بخشی از معادله قدرت تلقی شود. این راهیمیایی با توجه به برخورداری از مشارکت واقعی و بازتاب مؤثر

رسانه‌ای توانست پیام انسجام، تاب‌آوری و تداوم مشروعیت را منتقل کند و گفت‌مان «شکاف دولت/ ملت» را به چالش بکشد. با این حال، قدرت‌سازی پایدار نیازمند پیوند میان نماد و واقعیت است. انسجام اجتماعی باید با بهبود شرایط اقتصادی و ارتقای کارآمدی حکمرانی همراه شود تا سرمایه نامدین به سرمایه راهبردی تبدیل شود. در نهایت، در میدان پیچیده رقابت‌های منطقه‌ای و جهانی، ترکیب هوشمندانه قدرت نرم و سخت، مدیریت دقیق ادراک و حفظ انسجام داخلی، تعیین‌کننده جایگاه ایران در معادلات پیش رو خواهد بود.

ادامه از صفحه اول
در مقابل، آمریکا و برخی متحدانش تلاش دارند توازن قوا را به گونه‌ای مدیریت کنند که نقش ایران محدود شود. در چنین صحنه‌ای، ۲ طرف علاوه بر ابزار سخت، از ابزارهای نرم و نمادین بهره می‌برند. رمزایش‌ها، بیانی‌های سیاسی، نشست‌های منطقه‌ای و حتی تجمعات مردمی همگی بخشی از جنگ

اراده‌هاست. راهیمیایی ۲۲ بهمن در این چارچوب